

MŰVÉSZET OTTHONRÓL GYEREKEKNEK

Foglalkoztató füzetünkkel minden héten egy a MODEM-ben kiállított műalkotáshoz kapcsolódó mesével és a történethez illeszkedő játékos, mozgásos, kreatív feladatokkal várjuk az alkotni és kikapcsolódni vágyó gyerekeket.

Minden foglalkoztató füzet mellé hanganyag készül, melyet a www.modemart.hu/muveszet-otthonrol-gyerekeknek/ linken keresztül lehet majd meghallgatni.

Az elkészített alkotásokért cserébe az adott meséhez illeszkedő, egyedi matrica jár, melyet a beküldés után pár nappal eleinte digitális formában küldünk el. Megígérjük, hogy az így összegyűjtött matricákat később minden gyerek "igaziban" is kézhez kapja majd, amint lehet.

Irány a Föld!

Történt egyszer, hogy Fümfü, a fekete űrmanó, elindult ezüstösen csillogó járművével a végtelen univerzumba, hogy láthassa a Föld nevű bolygót. Útja során több planéta mellett is elhaladt. Ahogy a Naprendszerünkbe ért először egy sötét, sivár, kőzetekből és jégből álló égitesttel, a Plútóval találkozott. A törpebolygó felszínét gleccserek, jégvulkánok, hegységek és síkságok fedték. Ahogy tovább lebegett a világűrben, egyszer csak megjelent a Neptunusz, majd a halványkék Uránusz. Továbbhaladva a Szaturnusszal találkozott, melyet csodálatos gyűrűrendszer vesz körbe, míg rajta vad viharok dúlnak. Majd következett a leggyorsabban forgó bolygó, a Jupiter nevű gázóriás, mely körül hatvanhárom hold kering. Fümfü tudta, hogy közel a cél. Csak egy bolygó és végre megláthatja a Földet. Ezt követően a Mars nevű vörös égitest következett, aminek felszínét óriási vulkánok, sziklákkal teleszórt síkságok és kiszáradt folyómedrek tarkítják. Végül elé tárult a Föld. Pont úgy nézett ki, ahogy elképzelte. Lábával eleinte félve lépett a fűre. Minden új volt számára, ami körbevette. A felhők formája, a víz hullámozása, a szél susogása. Ő ugyanis egy kráterekkel teli, sötét bolygón élt eddig. Bár az arca hozzánk hasonló, képességei felülmúlnak minden emberi képzeletet. Gondolata erejével nem csak tárgyakat mozgat, hanem kommunikál is. Még a száját sem kell kinyitnia ahhoz, hogy megszólaljon. Érdekes módon ekkor feje picit világítani szokott. Mindemellett képes olvasni mások gondolatában is.

Ha veszélyt érez, összezsugorodik egészen picivé vagy láthatatlanná válik. Fő tápláléka a szén, ennek köszönheti sötét sziluettszerű megjelenését. A fekete ürmanók bolygója a Földtől nagyon messze található. Mivel planétájuk igen közel van a mi Napunkhoz hasonló csillaghoz, ezért nagy forróság jellemzi bolygójukat. Ehhez úgy alkalmazkodtak, hogy elkezdtek szén enni, melynek következtében bőrük feketévé vált, így védve magukat az erős sugaraktól. A csillag vakító fénye miatt alakulhatott ki, hogy az őket körülvevő világot csak fekete-fehérben látják. A színmentes életet röntgenszemükkel kompenzálják, mellyel képesek mindent átvilágítani. Ez főleg akkor jön jól, ha veszélyben érzik magukat. Így hamar rájönnek, mi lehet a közelben.

Mozgásra fel!

Próbáld ki Fűmfű néhány különleges képességét! Kezdd az összezsugorodással: sétálj a szobában, képzelj el, hogy közeledik feléd egy ember, ezért, hogy ne vegyen észre, összezsugorodsz. Lehet az összemelés lassú folyamat és lehet gyors, hirtelen mozgás is, próbáld ki mindkét változatot. Leguggolsz ahhoz, hogy picivé válj vagy lefekszel egészen a padlóra és összehúzod magad? Nézel, figyelsz közben vagy a szemedet is eltakarod?

Vajon milyen, amikor láthatatlan lesz Fűmfű? Te hogyan képzeld? Letakarod magad például egy takaróval, vagy csak simán hátat fordítasz, esetleg hasra fekszel a padlón, vagy felveszed valamelyik közeledben lévő tárgy alakját (például: szék vagy asztal), hozzásimulsz a szekrényhez? Kísérletezd ki, melyik a legjobb megoldás!

Végül próbáld ki, hogy milyen úgy beszélni, hogy nem nyitod ki a szádat! Csak a nyelved mozogjon a szádban, de az ajkaidat ne nyisd ki, az nem baj, ha az arcod mozog közben. Próbáld így kérni valamit a szüleidtől, vajon megértik, amit mondasz nekik?

A Föld híre a fekete űrmanókhoz is eljutott. Hallották, hogy az emberek színeket is látnak. Erre a kiváltságra azóta is nagyon irigyek. Hisz el sem tudják képzelni, milyen is lehet az égnek a kék színe, a napraforgó sárga szirma vagy a zöld fű látványa. Viszont azzal is tisztában vannak, hogy az emberek pedig az ők képességeikre lennének féltékenyek. A földlakóknak ugyanis nincsenek röntgenszemeik, nem tudnak láthatatlanná válni vagy összezsugorodni. Beszélni sem tudnak anélkül, hogy szájukat ne mozgathatnák. Bár ez nem teljesen igaz! Fümfü ugyanis azt hallotta, hogy van, aki tud a kezével kommunikálni. Sőt olyan is van, akire azt mondják, hogy gondolatolvasó. Ez utóbbi jelenség akkor figyelhető meg, ha két személy sok időt tölt együtt, így képes a másik mozdulatából vagy akár egy pillantásából is olvasni. Vannak olyan népek is, akik képesek füttyszóval beszélgetni egymással.

Fümfü már kismanó kora óta hallgatja a Föld nevű bolygóról szóló történeteket. Nagy álma volt, hogy egyszer eljöhessen ide. Azt is tudta, hogy titokban kell tartania kilétét, ugyanis az emberek megijednének tőle. Így érdemes csak messziről figyelni őket, vagy ha közelebb is menne hozzájuk, akkor mindenképpen láthatatlanná kell válnia.

Feladat:

Szerinted, hogy nézhet ki Fümfü? Annyit tudunk, hogy feje formája, arcvonása hasonlít a miénkhez. Kobakja világít, ha olvas mások gondolatában, röntgenszemével pedig képes mindent átvilágítani. Fő tápláléka a szén, melynek köszönheti fekete sziluettszerű megjelenését. Azt viszont nem tudjuk, hogy milyen lehet a teste. Van-e keze és lába? Ha igen, hasonlít-e a miénkéhez? Esetleg polipszerű csápjai vannak tapogatókorongokkal? Vagy olyan nyálkás lenne, mint a csiga? Vajon visel-e űrruhát? S ha igen, hogy néz ki? Rajzold le a fekete manót, úgy ahogy te elképzeled! Próbáld meg valamelyik képességének használata közben ábrázolni!

A bölcs öregek szerint a földlakók a más bolygón élőket különböző nevekkal illetik: űrlény, marslakó vagy földönkívüli. Így felesleges is lenne azt bizonygatni, hogy őket fekete űrmanóknak hívják. A másik fontos dolog, hogy bár a fekete bolygón élők tudnak a földiek létezéséről, fordítva ez nem igaz. Sokszor gondoltak rá, hogy felfedik kilétüket. Hiszen gyakran ellátogatnak e természeti kincsekben gazdag bolygóra tapasztalatot gyűjteni vagy csak nézelődni. De mivel az emberek még sosem találkoztak földönkívülivel, félő, hogy miként reagálnának. Ezért a fekete manók szabályzata szerint tilos emberekkel szóba állni és felfedni kilétüket. Ennek ellenére a törvény nem tiltja bizonyos természeti képződmények elmozdítását, szuvenírként történő hazaszállítását. Ezen listán főleg kövek, falevelek, termések és virágok szerepelnek, melyeknek hiánya senkinek sem tűnik fel. Természetesen a mértékletesség is nagyon fontos. Így a turisták létszámát korlátozzák és a tárgyak mennyiségét is szabályozzák, amiket a fekete bolygóra érkezve ellenőriznek is.

Fümfü első kirándulása során nem akart még az emberek közelébe menni. Eldöntötte, hogy először csak a természetet szeretné megcsodálni. Kipróbálni milyen a tóban pancsolni, milyen lehet megszagolni egy virágot, vagy milyen érzés a fűvön futkározni?

Feladat:

Az univerzumban vagyunk. Űrhajónk ablakából kinézve a Földet lassan elhagyjuk, miközben a világegyetemünk milliárdnyi csillaga ragyog reánk. Lassan elindulunk a fekete űrmanók bolygójára. Egy idő után felfedezetlen égitestek jelennek meg a szemünk előtt. Ezek közül egyik a fekete manók planétája. Már innen is nagyon jól látni a bolygó színét, felszínét és holdjainak számát. Ugye te is észrevetted már? Készítsük el a makettjét!

Tépj le egy alufólia darabot, majd hozz létre egy gombócot belőle! Legalább akkora legyen, mint a tenyered! Ha kicsi, még tépj le alufóliát és dolgozd köré, majd próbáld kialakítani a felszínét! Hozz létre akár krátereket, hegyeket, vulkánokat rajta! Ezt követően gyorsan száradó akril festékekkel fessd meg a részleteket, hogy ne legyen annyira homogén, egy színű! Végül akár a holdjait is elkészítheted, melyek a bolygó körül forognak. Alufólia helyett papírt is használhatsz. Ez esetben a vízfesték is megfelelő.

Kellékek:

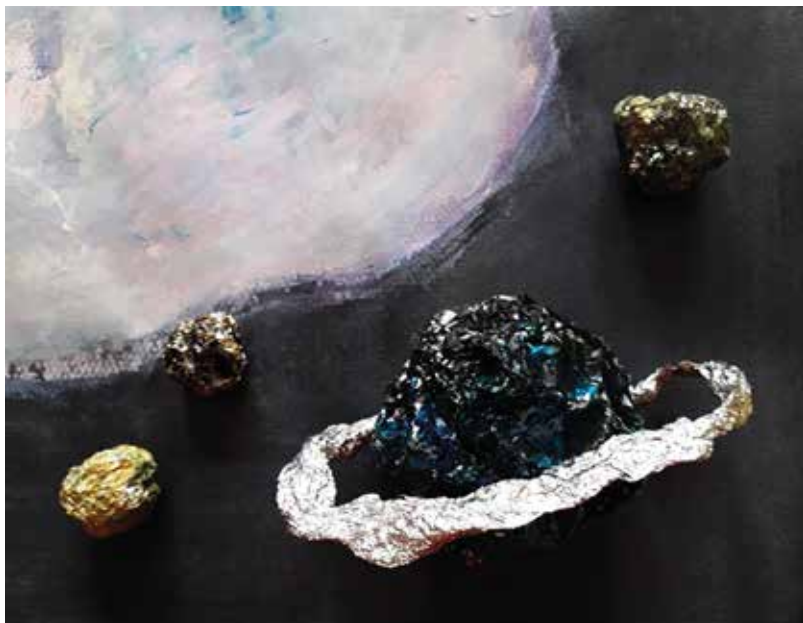
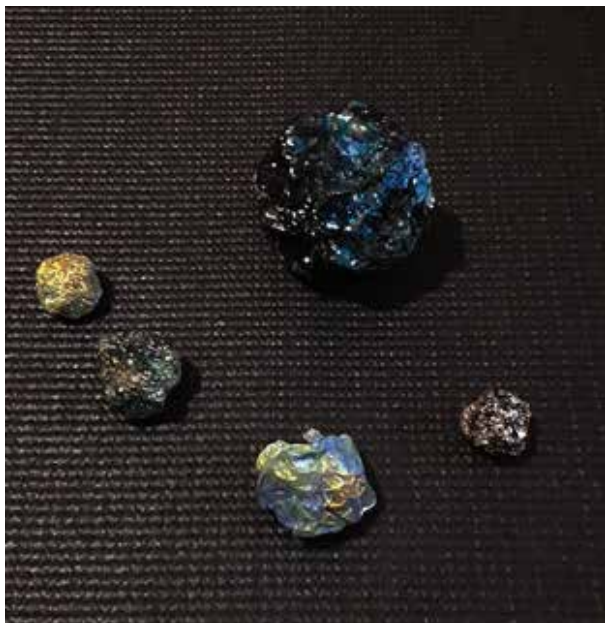
alufólia és
akril vagy
papír és
vízfesték,
ecsetek,
vizes tál,
drapéria,
matrac vagy
fekete karton

Ha már megszáradtak, keress egy sötétkék vagy fekete lepedőt, törülközőt, matracot, esetleg fekete kartont és helyezd rá az alkotásaidat! Végül fotózd le felülnézetből úgy, hogy minden jól látszódjon! Közele képeket is készíthetsz.

Ezt követően készíts egy magyarázó rajzot is nekünk, melyre ráírhatod az égitestről készült feljegyzéseidet! Például, hogy szerinted mi a fekete manók bolygójának a neve? Milyen a felszíne? Van-e gyűrűje? Mennyi holdja van? Vajon milyen élőlények élnek rajta a manókon kívül? Milyen növények borítják?

Az űrmanók
bolygója
és holdjai

Fotózd le valamilyen fekete anyagon!
Akár gyűrűt is készíthetsz a bolygó köré

Fümfü nem bírt betelni a látvánnyal. – Milyen sok szép virág, mennyi fa! Bezzeg a mi bolygónkon csak kráterek vannak – Ahogy önfeledten ugrándozott a fűben, hirtelen valamilyen neszre lett figyelmes. Nagyon megijedt. Így gyorsan összezsugorodott. Jobbra is nézett, balra is nézett, de sehol sem látott senkit. Felfelé is forgatta szemeit, de madarak sem voltak az égen. Nem talált senkit. A zümmögés viszont egyre erősebb lett. Végül észrevett egy virág szirmain magát tisztogató rovar.

– Vajon mi lehet ez? Ilyen állatot még nem láttam. Gyorsan lerajzolom – döntötte el a manó. Fümfü ugyanis nagyon szeret alkotni. Gyakran rajzol grafittal vagy szénnel. Viszont ahhoz, hogy le tudja másolni a rovar, közelebb kellett mennie. Azért, hogy nehogy elrepüljön, úgy döntött, hogy jobb, ha láthatatlanná válik. S így is történt. Fekete manónk átlátszóvá vált, így könnyen le tudta rajzolni a zümmögő ízeltlábút. Ahogy befejezte, újabb zajra lett figyelmes. Kicsiny méretének köszönhetően hamar észrevette a különböző apró teremtményeket. Nagyon megörült nekik. Egyiket sem ismerte. Mivel beszélgetni nem tudott velük, úgy döntött, legalább megörökíti őket, és ha majd hazamegy, megkérdezi a nagy bölcseket, melyik állat neve mi lehet.

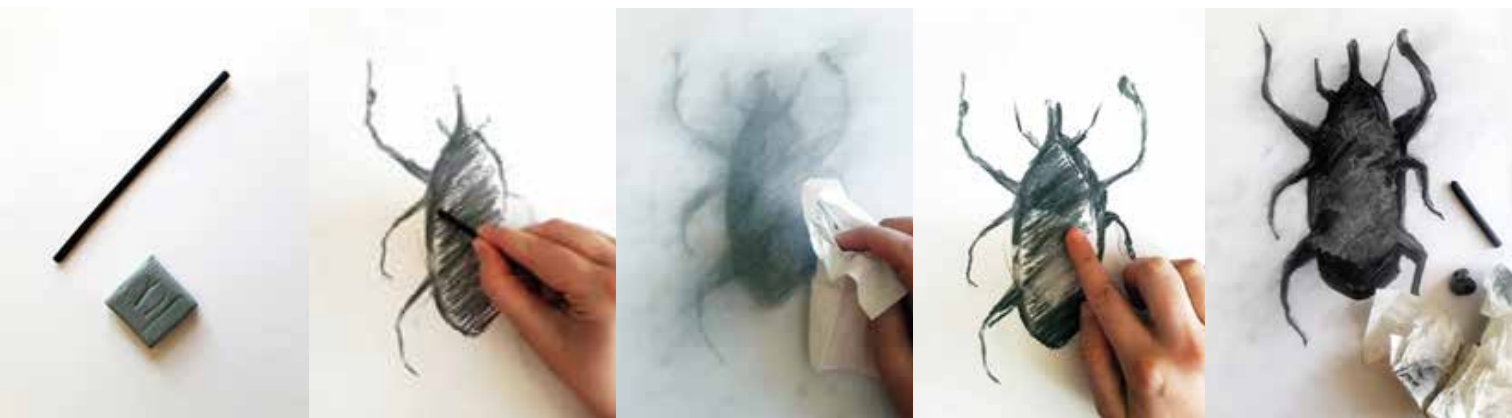
Fümfü
emlékei

Feladat:

Fümfü nagyon szeret szénnel rajzolni. A képen az ő emlékeit látjuk. Egyik élőlényt sem ismerte, de nagyon szeretne volna őket megörökíteni. Próbáld meg te is lerajzolni a látványt az ő emlékképeit utánozva. Válassz ki egy rovart vagy bogarat és próbáld meg szénnel, szénceruzával, vagy fekete pittkrétával lerajzolni! A szén nyugodtan zsebkendővel vagy az ujjaddal el tudod törölni. Radírozni monopol radírral vagy kenyérbéllel is tudsz. Az Ingres papír a legalkalmasabb a szénrajzokhoz, de számunkra akár egy sima műszaki rajzlap is megfelel. A végén kérd meg szüleidet, hogy segítsenek lefűjni egyenletesen hajlakkal! Így nem fog elkenődni az alkotásod.

Kellékek: műszaki rajzlap vagy Ingres papír, szén, szénceruza vagy fekete pittkréta, zsebkendő, monopol radír vagy kenyérbél, hajlakk

A rajzoláshoz törj le egy kisebb széndarabot!
Papírzsebkendővel egy egységes háttérszínt is létre tudsz hozni!

Ahogy húzta a vonalakat, hirtelen megkordult a gyomra, melynek hallatán minden élőlény eliszkolt.

– Jaj nekem! Nagyon éhes vagyok. Sajnos már az összes szenemet elhasználtam a rajzolásra. Most mi tévő legyek? – gondolta Fümfü.

Hosszas tanakodás után eszébe jutott, hogy a Földön is van ám szénbánya. Ekkor elővett egy kerek tárgyat, mely érzékelni tudja a szén jelenlétét. Majd elindult, követve a mérőeszköz jelzését. Nem kellett sokat gyalogolnia, hamarosan egy kietlen gyárhoz érkezett. Mivel ember alkotta helyre tévedt, így a biztonság kedvéért láthatatlanná vált. Ahogy belépett az épületbe, minden kongott az ürességtől. Mert régi és lepusztult volt, nagyon vigyázott arra, hogy merre lép, nehogy ráessen valami. Mérőeszközének hála talált egy kis szénkupacot. Körbenézett, megbizonyosodva, hogy tényleg egyedül van-e, majd elkezdett mohón falatozni.

A nyámmogásra felfigyelt Puru, a robot. Nem látott senkit, amit felettébb furcsállt volna. Azt hitte, megint képzelődik és csak a hosszú magány délibábja játszik vele ismét. De ekkor észrevette, hogy a szén egyre csak fogy és a zaj sem szűnik. Összeszedve bátorságát megszólalt.

– Ki vagy te? Mutasd magad! Nem szép dolog ám úgy bejönni valahova, hogy nem üdvözlös senkit! – mondta Puru, a robot.

A láthatatlan Fümfü nagyon megijedt. Nem értette, hogy ki szólhatott hozzá. Ember lenne? Az nem lehet, hisz a legelején meggyőződött arról, hogy nincs itt senki. Akkor meg ki beszélhet hozzá? Ekkor észrevette, hogy a vele szemben lévő vasszerkezet szólalt meg. Sokat gondolkozott mi tévő legyen. Hisz a szabályzatban nem szerepel robot.

– Én egy űrmanó vagyok, a nevem Fümfü. Egy messzi bolygóról jöttem a Földre – szólalt meg végül a manó.

– Értem. De hol vagy? Nem látlak. Mutasd magad! – válaszolt Puru.

– Az űrmanóknak láthatatlanná kell válniuk, ha földlakókkal találkoznak. Kifejezetten az emberek előtt kell elrejtünk valódi alakunk – magyarázta Fümfü.

– Értem. De én nem vagyok ember. Itt már rég nem járt senki. Nem mutatnád meg magad? Már évek óta egyedül vagyok és nagyon magányos. Szívesen beszélgetnék

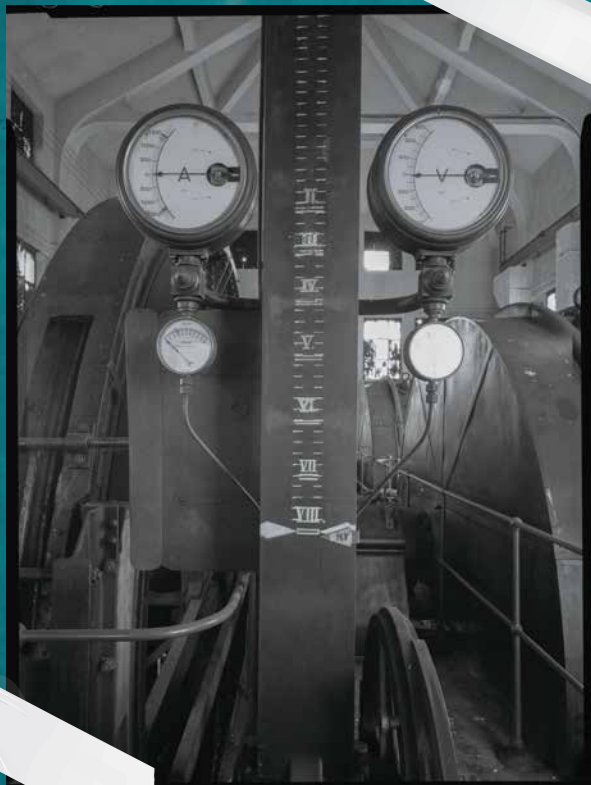
egy kicsi veled, ha nem bánod – mondta Puru.

– Végül is a robotok nem szerepelnek a tiltott listán, így szerintem semmi baj nem lehet, ha visszaváltozom – mondta Fűmfü.

Ahogy láthatóvá vált, Puru mérőmutatói örömben hirtelen az egekbe szöktek.

– Jaj de boldog vagyok! Köszönöm szépen a bizalmadat. De mit keresel te itt, ahol a madár se jár? – kérdezte a robot.

– Hát, én a fekete űrmanók bolygójáról jövök, ahol általában szemet szoktunk enni, ha épp megéhezünk. Nálunk nagyon meleg van, így az erős sugarak ellen így védekezünk. Egy idő után bőrünk feketévé vált, így alkalmazkodva planétánk adottságaihoz – válaszolta a manó.

*Puru a
szénbányában*

– Értem. Nem lehet könnyű. Akkor ezért ettél szemet. Már mindent értek. Én robot vagyok, így nem tudom milyen érzés, ha valaki éhes. Viszont hosszú évek alatt megtapasztaltam milyen érzés egyedül lenni. Régebben mindenki körülöttem forgott, most már csak a szellő tér be hozzám néha, az is csak a port jön felkavarni – mondta szomorúan a robot.

– Miért nem jössz el innen? Vagy nem tudsz? – kérdezte Fűmfü.

– Ide vagyok csavarozva, így nem tudok megmozdulni. De ha tudnék is, merre menjek? A gyáron kívül semmit sem tudok a világról. Kinek kellenék én? Biztos kint is magányos lennék – szomorkodott a robot.

– Nekem lassan haza kell mennem. De ha van kedved, elkísérhetsz az űrhajóig. Amiatt meg egyet se félj, hogy nem tudsz megmozdulni! Majd én kiszabadítalak! – mondta Fűmfü, aki nagyon megsajnálta a robotot.

– Tényleg?! Jaj de jó! Jaj de jó! – lelkesedett a robot.

Ekkor Fűmfü kicsavarozta azokat a csavarokat, melyek a robotot eddig fogságban tartották. Puru nagyon boldog lett, hogy végre képes szabadon mozogni. Fel-alá ugrált örömeiben. Majd lassan elindultak ketten az űrhajó felé, melyet egy bozótban rejtett el Fűmfü. A robotot az űrmanóhoz hasonló érzések kerítették hatalmába. Rácsodálkozott milyen szép is a természet, de a legjobban annak örült, hogy végre barátja lett.

Mozgásra fel!

Találd ki Puru, a robot mozgását! A meséből kiderül, hogy elég rég óta nem tud megmozdulni, hiszen rögzítve voltak a lábai. Fokozatosan keltsd életre: először csak a fejedet mozgasd robotként, aztán jöhetnek a karok, majd a felsőtested. Például hajolj előre-hátra, nyújtsd ki hozzá a kezedet, fordulj el mindkét oldalra! Darabos, nem túl gyors, megtervezett mozdulatokat végezz! Kezdd el a lábaidat is használni: milyenek az első lépések, hogyan jut el a boldog ugrálásig? Arra figyelj, hogy a robot járása közben se feledkezz meg a karok, fej, felsőtest robotos mozgásától! Mutasd meg magad robotként a szüleidnek, testvérednek!

Fümfü űrhajója

Ahogy egymás mellett sétáltak, megcsillant a bozótban valami fényes. Bizony az űrhajó volt, melyet Fümfü jól elrejtett a kíváncsiskodó szemek elől. A szúrós növényzettel borított jármű úgy nézett ki, mint egy sündisznó. A manó lassan leseperte az eddig védelmet nyújtó fűszálakat, majd telepatikus képességének köszönhetően kinyitotta az űrjárgány ajtaját. Az űrmobil úgy lett kialakítva, hogy gazdájához hasonlóan képes legyen összezsugorodni vagy láthatatlanná válni. Fümfü elbúcsúzott Purutól, majd beszállt a járműbe. Megígérte barátjának, hogy majd gyakran jön látogatóba. Viszont látta, hogy a robot nagyon bánatos lett, amitől ő is elszomorodott. Közben Puru aggodalmakkal teli gondolatait is hallotta. Fümfü tétovázott, mi tévő legyen, hisz nagyon megszerette a robotot. Miközben a műszerfalt ellenőrizte váratlan esemény történt.

– Jaj, most mi tévő legyek? Úgy tűnik nincs elég üzemanyag, hogy hazamenjek! – mondta aggodalmaskodva Fümfü.

A robot picit megörült, abban reménykedve, hogy akkor örökre újdonsült barátjával lehet. De Fümfü szomorú arcát elnézve rájött, hogy ezek az önző gondolatok csak őt tennék boldoggá. Így eldöntötte segít a manónak.

– Mégis mivel megy ez a masina? – kérdezte Puru.

– Hát természetesen szénnel! – válaszolta Fümfü.

– Gondolhattam volna. Egyet se félj, én majd segítek neked – mosolyodott el Puru. Ekkor kinyitotta az oldalához rögzített titkos dobozt. Csodák csodájára tele volt szén-

nel.

– Látva mennyire jóízűen falatoztál, úgy gondoltam, hozok neked valamennyit útra-
valóra – mondta a robot.

– Jaj Puru! Te tényleg igaz barát vagy és milyen önzetlen! Köszönöm szépen! Ez pont elég lesz ahhoz, hogy hazamenjek – mondta Fümfü.

Puru elmosolyodott, boldoggá tette a tudat, hogy segíthetett barátjának, még akkor is, ha ezért túl sokáig nem láthatják egymást. Már épp búcsúzni akart, amikor Fümfü megszólalt.

– Puru, ha van kedved, gyere velem! Nálunk biztos jól éreznéd magad, hisz rengeteg a szén. Néha pedig eljönne a Földre, hogy ne legyen honvágyad – mondta Fümfü

– Tényleg? Veled mehetek? De nem lesz neked ebből bajod? – kérdezte Puru aggodal-
maskodva.

– Bár igaz, hogy megszabták, milyen szuvenírt vihetünk haza. Bár a szabályzatban robot nem szerepel, de te nem ajándéktárgy vagy, hanem az én legkedvesebb barátom – válaszolta Fümfü.

Ekkor a robot pici vasszívét az öröm járta át. Hálás volt, hogy most már nem kell egy széngyárban egyedül lennie és boldog, hogy Fümfü barátja lehet.

FÜMFÜ ŰRHAJÓJA

- veszély esetén tüskék borítják

- csúszós terepen tapadó korongok segítik

- Amikor kinyílik, az űrhajó teteje a mágnesességnek köszönhetően lebeg a magasban.

Vége

A matrica megszerzéséhez csak két dologra kell odafigyelni:

- Mielőbb elküldeni a gyerekek munkáit, melyeket befotózva az informacio.modem@gmail.com e-mail címre várunk.

- Az e-mailben kérjük feltüntetni a gyermek/gyerekek nevét, a kapcsolattartó nevét és elérhetőségét. Ugyanis erre az e-mail címre fogjuk küldeni a matricát.

kiállítás: Mélyáramok

kiválasztott mű:

Lugosi Lugo László: Szén sorozat 3

Varga Tamás: rovargyűjtemény I.

Balla Demeter: Az idők kezdetén

mese címe: Irány a Föld!

író: Csőke Kitti művészetpedagógus

feladatok: Budaházi Réka drámapedagógus,
Csőke Kitti művészetpedagógus

grafika: Paublusztig Bettina

hang: Budaházi Réka, Csőke Kitti,
Szabó Dániel

videó: Kocsis Ferenc

kapcsolattartó: Egri-Dankó Petra